

Asia: SMDno-2015-1509; SM047:00/2015

Ehdotus siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi; työryhmän mietintö 8/2017

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Kristillisdemokraatit rp pitää siviilitiedustelua koskevaa lainsäädäntöehdotusta muuttuvassa turvallisuusympäristössä erittäin tarpeellisena ja katsoo, että se on tarpeeseen nähden jo myöhässä ja olisi saatava lisääntyneen kansainvälisen terrorismin uhan takia kiireellisesti voimaan. Lisäksi, kuten mietinnössä todetaan, ”useat ulkovallat pyrkivät kohdistamaan laajaa ja teknisesti edistynyttä kybervakoilua Suomen valtioonhallintoon ja kansantaloudellista merkitystä omaaviin yrityksiin” ja olisi kiireesti voimistettava kykyä torjua tällaista.

Ehdotuksen tarkoitus on parantaa suojelupoliisin tiedonhankintaa ja sitä kautta valtion johdon tiedonsaantia vakavista kansainvälisistä uhkista. Mielestämme on oikein, että kun suojelupoliisin tehtäviä ja toimivaltuuksia kehitetään merkittävästi tiedustelullisempaan suuntaan, sen esitutkinta- ja pakkokeinotoimivaltuudet poistetaan.

Tiedustelun toimivaltuuksien lisääntyessä lisääntyy tarve suojelupoliisin toiminnan ulkoiseen laillisuusvalvontaan ja parlamentaarisen valvontaan.

Tavoitteena on parantaa suomalaisen yhteiskunnan mahdollisuuksia suojautua kansalliseen turvallisuuteen kohdistuvilta vakavilta uhkilta, kuten terrorismilta, vieraiden valtioiden Suomeen kohdistamalta vakoilulta ja yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvilta uhkilta. Lakiehdotuksessa perusoikeuksien suojaan puuttuminen on pyritty rajaamaan ja on tärkeää, että perus- ja ihmisoikeuksien suoja tarkasti varjellaan, erityisesti yksityiselämän ja yksityisen viestin suoja.

Ehdotuksessa tiedustelutoiminta on rajattu tiedon hankkimiseen kansalliseen turvallisuuteen kohdistuviin vakaviin uhkiin, kuten terrorismiin, vieraiden valtioiden Suomeen kohdistamalta vakoiluun ja yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuviin uhkiin. On tärkeää ulottaa suojelupoliisin toimivaltuudet ulkomaan henkilötiedusteluun, tietojärjestelmätiedusteluun ja rajat ylittävään tietoliikenteeseen. Ottamatta kantaa ehdotuksen yksityiskohtaisessa käsittelyssä mahdollisesti ilmeneviin täsmennystarpeisiin, toteamme, että ehdotuksessa on pyritty löytämään periaatteellinen tasapaino tiedonhankinnan kohdistumisesta ennakoitavasti ja täsmällisesti, mutta toisaalta uusia uhkia havaitsevaksi.

Tietoliikennetiedustelun osalta kiinnitämme huomiota hankittavan ja kehitettävän teknologian turvallisuuteen ja huoltovarmuuteen. Tietoturvan pettäminen voi johtaa suuriin vahinkoihin. On tärkeää, että kyetään havaitsemaan ja torjumaan vakoiluohjelmien käyttö maamme turvallisuuden kannalta kriittisten tietojen saamiseksi tai esimerkiksi kriittiseen infrastruktuuriin liittyvien tietoteknisten toimintojen vahingolliseksi muuttamiseksi tai lamauttamiseksi. Tällaisen asiantuntemuksen kehittäminen on jatkuva prosessi ja vaatii pitkällistä kouluttautumista ja tutkimusta sekä yhteistyötä joidenkin keskeisten suomalaisten tietoturvayhtiöiden kanssa, sekä sotilastiedustelun ja rikospoliisin sekä EU:n kyberturvallisuusasiantuntemuksen kanssa. On pidettävä huoli siitä, ettei tulla ulkopuolisesta asiantuntemuksesta liian riippuvaisiksi ja siksi tietoliikennetiedusteluun on ohjattava riittävät resurssit.

Suomessa on pysyttävä teknisen ja menetelmällisen kehityksen kärjessä, kun on kyse verkkohyökkäysten ja tietomurtojen havaitsemisesta ja torjumisesta. Tietoturvan merkitys tietoverkoissa korostuu tulevaisuudessa ja on erinomaisen tärkeää, että sen vaarantuminen havaitaan ajoissa ja voidaan mahdollisimman pian ryhtyä vahinkojen rajoittamiseen.

Samalla Suomen on pyrittävä aktiivisesti vaikuttamaan tietoturvan tasoon yhteiskunnassa ja mm. kansainvälisiin standardeihin, jotta erilaisia verkkoon kytkettyjä laitteita ei voida helposti kaapata ja käyttää tiedusteluun tai verkkohyökkäysten välineinä.

On tärkeää, että ehdotuksesta käy ilmi kansalaisten viestintäsalaisuuden korkeatasoinen turvaaminen, ja että ehdotettu lainsäädäntö rajaa selkeästi missä olosuhteissa ja millä edellytyksillä kansalaiset voivat joutua tarkkailun kohteiksi. Tietoliikennetiedusteluun vaadittaisiin ehdotuksen mukaan aina tuomioistuimen perusteltu lupa. Tiedustelutoiminnan hyväksyttävyyys kansalaisten yksityisyydensuojan kannalta edellyttää korostunutta valvontaa. Ei saa antaa aihetta epäilykselle, että tiedusteluviranomainen voisi ilman erittäin korkeaa kynnystä ja perustetta rikkoa kansalaisten yksityisyyden suoja.

Kiinnitämme huomiota siihen, että toiminnan parlamentaarisen valvonnan on oltava riittävää ja se on säädettävä sekä määrällisesti että laadullisesti korkeatasoiseksi, kun siitä erikseen säädetään. On pidettävä huoli siitä, että kaikki eduskuntaryhmät ovat valvonnassa edustettuina.

Helsingissä

18.05.2017

Suomen Kristillisdemokraatit r.p.

Erävalo Esa
Suomen Kristillisdemokraatit (KD) rp.